

Innehåll

Inledning 9

1 • Framtiden för oss själva 19

ÖKAD EFFEKTIVITET 20

MER INNOVATION, STÖRRE MÖJLIGHETER 25

HÖJD LIVSKVALITET 30

DET ÖVRE SKIKTET 36

2 • Framtidens identitet, medborgarskap och nyhetsrapportering 40

INFORMATIONSVOLUTIONEN 42

NYHETSRAPPORTERINGSKRISEN 58

INTEGRITETSFRÅGAN IGEN – OLIKA KONSEKVENSER FÖR OLIKA
MEDBORGARE 65

HANTERINGSSTRATEGIER 78

POLISSTATEN 2.0 87

3 • Framtiden för stater 96

FRAGMENTERINGEN AV INTERNET 97

VIRTUELL MULTILATERALITET 111

VIRTUELL SJÄLVSTÄNDIGHET 116

DIGITALA PROVOKATIONER OCH CYBERKRIG 119

DET NYA KODKRIGET 129

4 • Framtidens revolution 139

LÄTTARE ATT PÅBÖRJA ... 140

... MEN SVÅRARE ATT SLUTFÖRA 147

VIRTUELLA TILLSLAG OCH HÄRBÄRGERING 157

5 • Terrorismens framtid	172
NY RÄCKVIDD, NYA RISKER	173
FRAMTIDENS TERRORISTHACKARE	183
TERRORISTERNAS AKILLESHÄL	191
INGA DOLDA PERSONER TILLÅTNA	195
KAMPEN OM MÄNNISKORNAS HJÄRTAN OCH SINNEN FÖRS PÅ NÄTET	201
6 • Framtidens konflikter, krig och fredsinsatser	207
FÄRRE FOLKMORD, FLER TRAKASSERIER	208
FLERDIMENSIONELLA KONFLIKTER	214
AUTOMATISERAD KRIGFÖRING	226
NYA FORMER AV INTERVENTION	241
7 • Återuppbyggnad i framtiden	245
KOMMUNIKATIONER I FÖRSTA HAND	246
OPPORTUNISM OCH EXPLOATERING	260
UTRYMME FÖR INNOVATION	270
Slutsatser	284
Efterord till andra upplagan	290
FALLET EDWARD SNOWDEN	294
REVOLUTION I DEN DIGITALA TIDSÅLDERN	300
ATT UPPRÄTTHÅLLA LAGEN	303
DATALAGRINGEN OCH DU	304
ATT SKÖNJA VÄGEN FRAM: MEDELKLASSEN, JOBBEN OCH UTBILDNINGEN	307
Tack	313
Noter	318
Register	405
Om författarna	419

Till Rebecca, vars tankar och stöd vi är tacksamma för, och till
Aiden, som vi avundas för all teknologi han kommer att se.

Vi borde alla bry oss om framtiden, för det är där vi blir tvungna att leva
resten av vårt liv

Charles F. Kettering, amerikansk uppfinnare och affärsman

Inledning

Internet hör till de få saker som människan har skapat men inte riktigt förstår. Det som började som ett sätt att överföra elektronisk information – från en dator, stor som ett helt rum, till en annan, lika stor – har förvandlats till en oändligt mångsidig tummelplats för människors energi och uttryck och som idag finns praktiskt taget överallt. Det är både ogripbart och stannat i ständig förvandling på en och samma gång, och det växer sig allt större och alltmer komplext för varje sekund som går. Det är en källa till fantastiskt mycket gott och, potentiellt, till förskräckligt mycket ont, och vi har egentligen bara sett den allra första början på hur det kommer att påverka vår värld.

Internet är världshistoriens största experiment i anarki. Varje minut både producerar och konsumerar flera hundra miljoner människor enorma mängder digitalt innehåll, och detta sker i en uppkopplad värld som inte begränsas av vanliga jordiska lagar. Det rör sig om en helt ny resurs för fria uttryck och fritt informationsflöde, och det är detta som har skapat det täta, rikt varierade virtuella landskap som vi har idag. Tänk på alla webbplatser du besökt, alla mejl du skickat och alla historier du läst på nätet, alla fakta du lärt dig och allt påhittat nonsens du stött på och kunnat genomskåda. Tänk på alla kontakter som knutits, alla resor som planerats, alla jobb som hittats och alla drömmar som fötts, fostrats och förverkligats med hjälp av nätet. Och tänk på vad frånvaron av toppstyrd kontroll har medfört: alla svindlerier som förekommit online, alla mobbningskampanjer, hatgrupp-sajter och chatsidor för terrorister.

I takt med att nätets rymd expanderar kommer vår syn på snart sagt allt här i livet att förändras, allt ifrån vardagens triviala småsaker till de mer grundläggande existentiella frågorna om människans identitet, hen-

nes relationer och till och med hennes säkerhet. Med teknologins hjälp har de urgamla hindren för mänsklig samverkan – geografiska avstånd, språkliga barriärer och begränsad information – rivits ner och en helt ny våg av mänsklig kreativitet och potential samlar kraft. Massanvändningen av internet är motorn i en av historiens mest dramatiska sociala, kulturella och politiska omvälvningar, och till skillnad från tidigare skeden av stor förändring är effekterna den här gången helt globala. Aldrig förr i historien har så många människor, från så många olika håll, haft så mycket makt i sina fingertoppar. Och även om det inte rör sig om historiens första teknikrevolution, är det definitivt den första där så gott som alla människor, utan mellanhänder, får möjlighet att skapa och sprida innehåll i realtid.

Och vi har egentligen just kommit ur startblocken.

*

Kommunikationsteknologin utvecklas snabbare än någonsin. Under 2000-talets första årtionde ökade antalet uppkopplade människor i världen från 350 miljoner till över två miljarder (idag är antalet 2,4 miljarder). Under samma period steg antalet mobilabonnemang från 650 miljoner till en bra bit över 5 miljarder (idag är de 6 miljarder). Teknologianvändningen har nu nått ut till de mest avlägsna hörnen av vår planet, och i vissa delar av världen ökar den i allt snabbare takt.

Kring år 2025 kommer majoriteten av världens befolkning att inom loppet av en enda generation ha tagit ett språng från praktiskt taget noll tillgång till ofriserad, ofiltrerad information, till att kunna nå hela världens samlade information – med hjälp av en apparat som ryms i ena handflatan. Om utvecklingstakten håller i sig, kommer de flesta av världens åtta miljarder människor, som vi då spås vara, att ha tillgång till internet.

Oavsett samhällsklass blir det både billigare och enklare att vara uppkopplad. Vi kommer att ha tillgång till trådlösa nätverk överallt, till en kostnad som är många gånger lägre än idag. En följd av det är att vi blir mer effektiva, mer produktiva och mer kreativa. I tredje världen kommer offentliga trådlösa nätverk och höghastighetsnät för hemmabruk att förstärka varandra, så att det går att koppla upp sig även på platser där det idag inte ens finns fast telefoni. Hela samhällen kommer att grodhoppa förbi en hel generation av teknologiutveckling. De avancerade apparater som vi idag

gör stora ögon över kommer att säljas för en spottstyver på loppis, ungefär som gårdagens telefonapparater med fingerskiva idag.

Och samtidigt som användningen av teknologiska verktyg ökar blir de både snabbare och kraftfullare. Moores lag, som är tumregeln i teknologiindustrin, säger att processorerna – de små kretskort som utgör själva kärnan i varje dataapparat – blir dubbelt så snabba var artonde månad. Det betyder att en dator år 2025 kommer att vara hela sextiofyra gånger snabbare än år 2013. En annan lag, denna gång från fotonikens område (som handlar om överföring av ljus), förutsäger att mängden data som kan överföras i fiberoptiska kablar, som ger den snabbaste typen av uppkoppling, fördubblas ungefär var nionde månad. Även om de här lagarna naturligtvis någonstans har sina borte gränser, talar de ändå för en rent exponentiell utvecklingstakt, och för grafikens och den virtuella verklighetens del innebär det att nätupplevelsen kan bli lika verklig som det verkliga livet självt, kanske rentav bättre. Det är lite grann som »holodäcket« i *Star Trek*, som gjorde att alla på rymdskeppet kunde sjunka in i en helt uppslukande virtuell miljö, men i vårt fall kommer vi att kunna projicera en härlig, soldränk sandstrand och samtidigt återskapa en bejublad konsert med Elvis Presley – mitt framför näsan. För allt tyder på att den närmaste teknologiutvecklingen kan göra verklighet av sådant som vi tidigare bara kunnat drömma om, så att *science fiction* plötsligt blir *science facts*: förarlösa bilar, tankestyrd robotar, artificiell intelligens (AI) och integrerad realitetsförhöjning genom visuell överlagring av digital information på vår fysiska omgivning. Den sortens innovationer kan sedan länkas till olika delar i vår fysiska omvärld och förhöja denna.

Det här är vår gemensamma framtid, och alla dessa förunderliga ting är redan under utveckling. Det är det som gör det så fascinerande att jobba med teknologi idag, alltså inte bara det att vi kan skapa så fantastiska nya saker eller för att de tekniska och intellektuella utmaningarna är så spännande, utan snarare med tanke på vad hela denna utveckling kommer att innebära för världen.

Kommunikationsteknologins utveckling leder inte bara till tekniska utan även till kulturella genombrott. Hur vi samspelar med andra och hur vi ser på oss själva kommer även fortsättningsvis att påverkas av den

sammankopplade världen runtomkring oss. Människans benägenhet för selektivt minne gör det möjligt att snabbt lägga sig till med nya vanor och lika fort glömma bort hur man gjorde förut. Idag är det till exempel svårt att tänka sig ett liv utan bärbara apparater av olika slag. I en tid när smarta telefoner används överallt har man en god försäkring mot glömska och tillgång till en hel värld av idéer (låt vara att regeringen i vissa länder försvarar tillgängligheten), och man har alltid något att sysselsätta tankarna med, även om det kan vara svårt, ibland till och med väldigt svårt, att göra det på ett vettigt och konstruktivt sätt. Det är inte för inte som det heter *smarta* telefoner.

Att internet nu utvecklas med sådan rasande fart och att alltfler människor är uppkopplade tvingar många gamla institutioner och hierarkier till anpassning och omorientering, annars är det fara värt att de blir överspelade och irrelevanta för det moderna samhället. De utmaningar som både större och mindre företag brottas med idag är exempel på den dramatiska samhällsomvälvning som ligger framför oss. Kommunikationsteknologin tvingar våra institutioner till förändring, både inifrån och utifrån. Vi kommer i allt större utsträckning att kunna nå och relatera till människor långt bortom våra egna gränser och språkgrupper, för att utbyta tankar, göra affärer och skapa genuina relationer med dem.

Den stora majoriteten av världens befolkning kommer i allt högre grad att leva och arbeta i två världar samtidigt. Och vi kommer även att styras av två världar på samma gång. I den virtuella världen kommer vi alla att ha tillgång till någon form av uppkoppling, och den kommer att vara snabb och ske med olika apparater och hjälpmedel. I den fysiska världen kommer vi fortfarande att få brottas med geografiska avstånd, födelsens slumpmässighet (några föds rika i rika länder, de flesta föds fattiga i fattiga länder), vanlig tur och otur samt den mänskliga naturens soliga och mörkare sidor. Syftet med den här boken är att visa hur den virtuella världen kan bidra till att göra den fysiska världen bättre, sämre eller bara annorlunda. Ibland hämmar de här världarna varandra, ibland krockar de, ibland intensifieras, accelereras och tillspetsas den ena i något avseende av den andra, så att något som från början var en gradskillnad med ens framstår som en väsensskillnad.

Den digraste konsekvensen av kommunikationsteknologins spridning för världen i stort är att koncentrationen av makt kommer att omfördelas. Makt kommer att överföras från stater och institutioner till individer. Många gånger i historien har ny informationsteknik även resulterat i ett maktskifte, så att nya befolkningsgrupper fått makt på bekostnad av traditionella makthavare, antingen det varit kungen, kyrkan eller andra eliter. Tillgång till information och till nya kommunikationskanaler innebär, då som nu, nya möjligheter att bli både delaktig och kunna styra sitt liv med större oberoende.

Uppkopplingens snabba spridning, framför allt genom mobiltelefoner med internetåtkomst, är helt klart det enklaste men kanske också det djupaste exemplet på detta maktskifte, om inte annat så för att det sker i så stor skala. För många människor kommer den digitala makten att ge den första upplevelsen av att över huvud taget ha någon makt. De får möjlighet att göra sig hörda, att bli tagna på allvar, att vara någon att räkna med – allt tack vare en inte särskilt dyrbar apparat som ryms i fickan. En följd av detta är att auktoritära regimer får svårare att kontrollera, styra och hålla sina uppkopplade befolkningar på mattan, medan demokratierna blir tvungna att ta hänsyn till många fler röster (individer, organisationer och företag) i sina statsangelägenheter. Makthavarna kommer förstås alltid att kunna använda nya nivåer av uppkoppling till sin fördel, men dagens nätverksteknik är å andra sidan så strukturerad att det faktiskt är medborgarna som gynnas mest, som vi ska se längre fram.

Frågan som inställer sig är då: Kommer detta maktskifte att ge en tryggare eller farligare värld? Vi kan bara vänta och se. Vi har just fått en första glimt av den uppkopplade världens nya realiteter: en del verkar bra, annat verkar sämre och det finns saker som känns oroväckande. Vi två som skrivit denna bok har tillsammans försökt utforska den nya världen ur olika infallsvinklar – den ene i egenskap av dataforskare och företagsledare, den andre som expert på utrikespolitik och nationella säkerhetsfrågor – och vi är bägge klara över att inget svar kan ges på förhand. Framtiden kommer att formas av hur stater, medborgare, företag och institutioner handskas med sitt nya ansvar.

De som forskar i internationella relationer har ofta fokuserat på vad som

är en stats egentliga ambition, och somliga har hävdat att stater i allmänhet bedriver en in- respektive utrikespolitik som syftar till att maximera deras makt och säkerhet, medan andra framhåvt att staters beteenden också påverkas av andra faktorer, till exempel handel och informationsutbyte. Statsambitionerna lär inte förändras, men det kommer däremot deras syn på hur målen ska uppnås att göra. De blir tvungna att föra två olika varianter av in- och utrikespolitiken – en för den fysiska, »verkliga« världen och en annan för den virtuella världen på webben. Ibland kan de här versionerna verka motsägelsefulla – en regering kan till exempel slå hårt mot ett beteende i den ena världen men tillåta det i den andra; den kan föra krig i cyberrymden men samtidigt uppträda fredligt i den fysiska världen – men för staterna själva handlar det om olika sätt att hantera de nya hot och utmaningar mot deras auktoritet som den breda uppkopplingen innebär.

För medborgarna är uppkoppling detsamma som att de får olika identiteter i den fysiska och den virtuella världen. På flera sätt kommer deras virtuella identiteter att överflygla den fysiska, eftersom de spår de lämnar efter sig online finns lagrade för evigt. Och eftersom allt som vi postar, mejlar, skriver och delar online också formar andras virtuella identiteter, kommer nya former av kollektivt ansvar att tvingas fram.

För organisationer och företag kommer den globala uppkopplingen att föra med sig både möjligheter och utmaningar. Den allmänna opinionen kommer att tvinga dem till en ny nivå av ansvarstagande. De blir tvungna att ompröva sina nuvarande verksamheter och anpassa framtidsplanerna därefter, göra sina saker på ett annorlunda sätt och även presentera det offentligt i en annorlunda dager. De kommer att få nya konkurrenter, eftersom spridningen av kommunikationsteknik ger färre informationsfördelar – och därmed minskande möjligheter.

Ingen människa, från den mäktigaste till den ringaste, kommer att gå opåverkad av vår nära framtid, som i flera avseenden innebär epokgörande förändringar.

*

Första gången vi två möttes var på hösten 2009, under omständigheter som gjorde att vi snabbt fann varandra. Vi hade rest till Bagdad för att tillsammans med irakierna på plats diskutera den centrala frågan hur kom-

munikationstekniken skulle kunna bidra till att återuppbygga landet. Vi blev skjutsade runt i staden och fick träffa ministrar ur regeringen, ledare för militären, diplomater och irakiska entreprenörer. Vad vi mötte var ett land vars återhämtning och framtid tycktes hänga på en oerhört skör tråd. Eric var den första vd:n för ett företag som finns med på listan Fortune 500 som överhuvudtaget besökt Irak, och det fanns flera frågetecken kring vad Google gjorde där. Vi var inte ens själva riktigt säkra på vad Google kunde förvänta sig eller bidra med.

Men svaret kom snabbt och var mycket tydligt. Vart vi än vände blicken såg vi mobiltelefoner. Det förvånade oss, för vid det laget hade Irak härjats av krig i sex långa år, ända sedan Saddam Hussein störtades från makten, och Saddam hade i sin paranoida totalitarism förbjudit all mobiltelefoni. Kriget hade gått hårt åt Iraks fysiska infrastruktur och de flesta människor led av osäker tillgång på mat, vatten och el. Den enklaste nödtorft var svindlande dyr och på sina håll hade soporna inte hämtats på årtal, men värst av allt var ändå att det inte gick att garantera säkerheten för vare sig höga tjänstemän eller handlarna på gatan. Därför var mobiltelefoner det sista vi hade väntat oss att se. Men vi förstod genast att irakierna, trots de enorma svårigheterna och behoven, hade valt att prioritera tekniken.

Det var inte bara så att irakierna var nördar med intresse för tekniska prylar, de insåg klart och tydligt teknologins stora potential för att göra livet bättre och bygga upp deras krigshärjade land. De ingenjörer och företagare vi träffade uttryckte alla en stor frustration över att de inte maktade med att driva sina projekt på egen hand. De visste innerligt väl vad de behövde – stabil elförsörjning, tillräcklig bandbredd för snabb uppkoppling, tillgång till digitala verktyg och kapital nog för att få sina idéer att lyfta från marken.

Det var Erics första och Jareds n:te besök i en krigszon, men vi fick bägge två en känsla av att något höll på att förändras radikalt här i världen. Om till och med de krigströtta irakierna inte bara insåg den nya teknologins potential utan även var helt klara över vad de skulle ha den till – hur många fler miljoner människor fanns det då inte runt jorden med både den driftighet och kunskap som krävs, men däremot inte tillgången? För Jared bekräftade besöket att världens regeringar ligger farligt efter när det

gäller att förutse framtidens förändringar (som de också skyggar för), och att de inte riktigt förstår vilka möjligheter de nya verktygen innebär för att ta sig an framtidens utmaningar. För Erics del gav besöket bekräftelse på att teknologiindustrin har många fler problem att lösa, och fler kunder att betjäna, än någon riktigt insett.

Efter vår resa stod det klart för oss att en bråddjup avgrund skiljer dem som förstår den moderna teknologin från dem som har att fatta beslut om världens geopolitiska problem, och att knappt någon har försökt överbrygga den klyftan. Men ett samarbete mellan teknologiindustri, offentlig sektor och civilsamhälle skulle kunna bli otroligt givande. Ju mer vi funderade över uppkopplingens snabba spridning över världen, desto mer fångslade blev vi av frågan vilka konsekvenser det får: Vem har mest makt i framtiden, individen eller staten? Kommer teknologin att göra det lättare eller svårare att begå terrordåd? Hur ser egentligen förhållandet ut mellan säkerhet och integritet, och hur mycket av det ena respektive det andra blir vi tvungna att offra för att kunna delta i den digitala tidsåldern fullt ut? Hur förändras krig, diplomati och revolutioner av att alla är uppkopplade, och hur kan man få vågskålen att tippa över åt det positiva hållet? Hur kan den nya teknologin tas i bruk för att bygga upp samhällen som fullständigt brutit samman?

Första gången vi två samarbetade var när vi skrev en gemensam promemoria för USA:s utrikesminister Hillary Clinton om de läxor vi lärt oss i Irak, och sedan dess har vi som goda vänner fortsatt att arbeta ihop. Vi har samma syn, samma världsåskådning när det gäller teknologins potential och inneboende kraft, och den grundsynen präglar hela vårt arbete, både i vårt dagliga värv för Google och vid sidan av. Vi tror att de moderna, tekniska plattformarna, som Google, Facebook, Amazon och Apple, har mycket större kraft än man vanligen anar och att vår framtid i grunden kommer att förändras av att man världen över i mycket större utsträckning börjar använda dem. De banar väg för ett verkligt paradigmskifte, på samma sätt som televisionen på sin tid, och det som gör dem så kraftfulla är deras växtkraft – eller rättare, att de växer så snabbt. Det är i princip bara biologiska virus som kan spridas lika fort, effektivt och aggressivt som de tekniska plattformarna, och det gör förstås att de företag som bygger,

styr och använder dem får större makt och inflytande. Aldrig förr har så många människor varit sammankopplade i nätverk som svarar lika rappt. De möjligheter till kollektiv handling (i egenskap av konsumenter, kreatörer, aktivister och så vidare) som de kollektiva plattformarna på webben innebär kommer att förändra spelreglerna i hela världen. De storskaliga effekter som vi hittills har sett, i allt ifrån virala musikvideor till internationella e-handelsplatser, har än så länge bara gett en försmak av vad som komma skall.

Effekterna av den nya digitala tidsåldern kommer att göra sig gällande så mycket snabbare eftersom de digitala plattformarna har så mycket större räckvidd, och de kommer att påverka alla aspekter av samhället – politiken, ekonomin, medierna, näringslivet och samhällsnormerna. Det ger en accelererad process som, förstärkt av internet, blir inledningen till en ny globaliseringsera – en globalisering som gäller *både* produkter *och* tankegodis. Eftersom vi bägge är verksamma inom den teknologiska sektorn, känner vi att det är vår plikt att så grundligt och ärligt som möjligt redogöra för hur vår industri kommer att påverka livet för enskilda människor och samhället i stort. Statsmakterna kommer att bli tvungna att reglera verksamheten för företag och individer, som i sin tur blir alltmer snabbfotade och kommer att tänja på diverse gränser mycket snabbare än lagstiftningen hinner med att följa upp. Dagens plattformar, nätverk och produkter har, internationellt sett, redan akterseglat myndigheternas kontrollorgan. För att förstå politikens, näringslivets, diplomatins och andra viktiga sektorer framtid måste vi därför sätta oss in i de stora förändringar som teknologin som bäst håller på att driva igenom.

*

Just som vi började bolla våra framtidsreflektioner sinsemellan inträffade en rad uppmärksammade händelser världen över som belyste just de begrepp och problem vi diskuterade. De kinesiska myndigheterna riktade avancerade cyberattacker mot Google och flera andra amerikanska företag, Wikileaks dök upp på scenen och tillgängliggjorde hundratusentals hemligstämplade dokument; jordskalven på Haiti och i havet utanför Japan ödelade hela städer men födde samtidigt fram innovativa, teknologibase-
rade hjälpinsatser; och den arabiska vårens omvälvningar tog världen på

sängen med sin snabbhet, sin styrka och sitt oant stora deltagande. Vart och ett av dessa omtumlande förlopp gav oss nya infallsvinklar och framtidsmöjligheter att fundera över.

Vi ägnade mycket tid åt att diskutera innebörden och de möjliga följderna av dessa skeenden. Vi försökte förutsäga trender och grubblade över tänkbara teknologibaserade lösningar. Denna bok är en frukt av våra samtal.

På de sidor som följer ska vi utforska framtiden som vi förutser den, fylld som den är av komplexa, globala frågor kring medborgarskap, statlig maktutövning, personlig integritet och krigföring, bland mycket annat, och lyfta fram de utmaningar och de lösningar som den globala uppkopplingens snabba tillväxt kan innebära i sammanhanget. I den mån vi kan försöker vi beskriva hur den strida strömmen av nya tekniska verktyg kan kanaliseras för att förbättra och berika vår värld. Att vi står inför stora förändringar framdrivna av teknologin är ofrånkomligt, men vi har alltid, i varje skede, möjlighet att utöva en viss kontroll över förloppen och deras konsekvenser. En del av de slutsatser vi drar i boken kanske du redan har anat dig till men inte riktigt velat medge för dig själv – till exempel de logiska slutsatserna av krigföringen med kommersiella drönare – medan annat är helt nytt. Vi kan bara hoppas att våra förutsägelser och rekommendationer ska engagera och väcka nya tankar.

Denna bok handlar inte främst om prylar, appar eller artificiell intelligens, även om de ämnena berörs. Den här boken handlar om teknologi och människor, om hur människor tar till sig och använder teknologin i sin livsmiljö, idag och i framtiden, världen över. Och det är framför allt en bok som vill visa hur viktigt det är att den nya digitala tidsåldern styrs av människan. All denna teknologi hänger uteslutande på människan. Glöm allt prat om att maskinerna håller på att ta över. Det som händer i framtiden hänger på oss.

1 • Framtiden för oss själva

Inom en snar framtid kommer alla människor på jorden att vara uppkopplade. Fem miljarder människor ligger som bäst i startgroparna för att ansluta sig till den virtuella världen, och denna enorma ökning i uppkoppling kommer att ge mycket stora fördelar vad gäller till exempel produktivitet, folkhälsa, utbildningsmöjligheter, livskvalitet och en hel rad andra områden i den fysiska världen – och uppsvinget gynnar alla, från eliterna på toppen till alla dem som utgör basen för den ekonomiska pyramiden. Men att vara »uppkopplad« kommer samtidigt att betyda olika saker för olika människor, eftersom vi världen över har så olika problem att brottas med. Det som i somligas ögon kan se ut som ett oansenligt steg i riktning framåt – att man till exempel kan köpa en smart mobiltelefon för lite drygt hundra kronor – kan för andra vara lika omvälvande som det vore för oss att pendla till jobbet i en förarlös bil. Uppkoppling gör att människor känner sig mer jämlika. De får plötsligt tillgång till samma grundläggande plattformar, samma information och samma nätresurser som andra, men samtidigt består de betydande skillnaderna i den fysiska världen. Vi kan till exempel aldrig överbrygga världens inkomstklyftor med bara internet, men tillgången till nätet kan undanröja en del hinder, som undermålig utbildning eller svaga ekonomiska framtidsutsikter. Innovationer ska alltid bedömas i sitt eget sammanhang. Alla tjänar på att vara uppkopplade, bara inte lika mycket, och fokus i det här kapitlet ligger just på hur dessa skillnader yttrar sig i människors vardag.